

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 193/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Petrom Kraččíkom, advokátom, Štefánikova 4, Michalovce, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/68/2019 z 12. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 25. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje prikázať najvyššiemu súdu zrušiť napadnuté uznesenie, priznať mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 17. novembra 2004 adresoval sťažovateľ [REDAKOVANÉ] výzvu, v ktorej uviedol, že predmet pôžičky – finančnú hotovosť vo výške 2 000 000 Sk od neho nikdy neprevzal, a preto žiadal o odovzdanie dokumentov v súvislosti s neplatne uzavretou zmluvou a zároveň o potvrdenie, že medzi sebou nemajú žiadne ďalšie dlhy či iné záväzky. Sťažovateľ podal 26. marca 2008 na Okresnom súde Košice II žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke proti [REDAKOVANÉ], o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom okresného súdu sp. zn. 17C/38/2008 z 20. septembra 2010 tak, že súd určil neplatnosť predmetnej zmluvy. Proti uvedenému rozhodnutiu podal [REDAKOVANÉ] odvolanie. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 11Co/332/2010 z 30. apríla 2012 rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, najmä pre opätovné posúdenie naliehavosti právneho záujmu na určení. Uznesením okresného súdu

sp. zn. 17C/38/2008 zo 17. októbra 2013 bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu sťažovateľom.

3. Medzičasom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) podal návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorému okresný súd vyhovel vydaním platobného rozkazu sp. zn. 42Ro/149/2008 z 9. septembra 2008. Predmetné konanie bolo uznesením okresného súdu z 9. decembra 2008 prerušené do ukončenia konania vedeného pod sp. zn. 17C/38/2008. Po jeho skončení okresný súd rozsudkom sp. zn. 20C/143/2014 z 25. septembra 2015 zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 66 387,83 eur s príslušenstvom. Proti rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, poukazujúc na nesprávny procesný postup prvostupňového súdu. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5Co/410/2016 z 8. augusta 2017 spolu s opravným uznesením zo 4. marca 2019 rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom opätovne poukazoval na nesprávny postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/68/2019 z 12. decembra 2024 dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vidí porušenie práva na spravodlivý súdny proces už v konaní súdu prvej inštancie porušením procesných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku [ďalej aj „OSP“ (§ 129 ods. 1 OSP)] predovšetkým tým, že nevykonal dôkaz listinou ani jej prečítaním, ani oznámením jej obsahu, čo sa následne premietlo aj do vecnej nesprávnosti prvoinštančného rozsudku. Sťažovateľ (v prvoinštančnom konaní bez právneho zastúpenia), ako aj žalobca opakovane poukazovali a odkazovali na skutočnosti a dôkazy tvoriace obsah súvisiaceho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 17C/38/2008, ktorý v podstate považovali za nositeľa dôkazných prostriedkov aj v konaní o zaplatenie žalovanej sumy. Konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 17C/38/2008 pritom bolo ukončené zastavením, nie zamietnutím žaloby. Sťažovateľ v uvedenom konaní vzal späť žalobu len z dôvodu, že hrozilo, že súd nevzhladne naliehavý právny záujem na požadovanom určení, nie aby mal byť v ňom vecne neúspešný.

5. Z obsahu zápisnice z pojednávania súdu prvej inštancie z 25. septembra 2015 je zrejmé, že jednotlivé listiny čítané neboli a rovnako nebol ani oznámený ich obsah, teda dôkazy neboli vykonané spôsobom podľa Občianskeho súdneho poriadku. Na uvedenom nemôže nič meniť ani vyhlásenie účastníkov, že obsah týchto listín poznajú, pretože v zmysle zásady ústnosti a bezprostrednosti súdneho konania chýbalo vykonanie dôkazu.

6. Odvolací súd sa s namietaným nevykonaním dôkazu vysporiadal v bode 20 odôvodnenia, konštatujúc, že sťažovateľ mal namietat’ „nedostačujúce vykonanie“ dôkazov už v štádiu konania pri záverečnom prednese. Zároveň konštatoval, že konanie sp. zn. 17C/38/2008 nemá s prebiehajúcim konaním žiadnu súvislosť, čo je podľa sťažovateľa hrubo nepravdivé tvrdenie. Argumentácia krajského súdu v bode 21 odôvodnenia, že okresný súd oboznámil so spisovým materiálom sp. zn. 17C/38/2008 v spojení s vyjadrením účastníkov, že nežiadajú rozhodnutie ani zápisnice čítať, je v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (rozsudok sp. zn. 4Cdo/221/2007).

7. Odvolací súd, ako aj dovolací súd vychádzali z premisy, že sťažovateľ neuniesol v konaní sp. zn. 17C/38/2008 dôkazné bremeno, avšak toto tvrdenie sa nezakladá na pravde a sám sťažovateľ vo svojich podaniach konštatoval, že svoj návrh považoval za vecne dôvodný.

8. Dovolací súd v bode 20.3 svojho rozhodnutia konštatoval, že sťažovateľovi nebola v konaní spôsobená žiadna ujma na jeho procesných právach, stotožnil sa s už uvedenými argumentmi odvolacieho súdu, že sťažovateľ mal možnosť v predmetnom konaní sa vyjadriť, a poukázal na rozhodnutie ústavného súdu, ktoré porušenie práva na spravodlivý proces chápe ako nespravodlivosť výsledku ako celku, a nielen jednotlivých pochybení zo strany príslušného orgánu. Tvrdenie, že sťažovateľ sa mal vyjadriť k nesprávnemu postupu súdu a nedostatočnému vykonaniu dôkazov už v záverečnom prednese, je podľa názoru sťažovateľa v rozpore s právom na prístup k súdu a právom na spravodlivé súdne konanie. Zároveň podľa názoru sťažovateľa predmetné rozhodnutie ústavného súdu nemožno aplikovať v predmetnej skutkovej situácii, pretože zo strany súdu nedošlo iba k čiastočnému pochybeniu, ale práve k pochybeniu vo výsledku ako celku, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

9. V bode 22.2 svojho rozhodnutia dovolací súd poukazuje na fakt, že nie je súdom povolaným na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu, ale len kontroluje postup súdov pri procese jeho zisťovania. Sťažovateľ počas celého konania, a to nielen na dovolacom súde, poukazuje na nesprávny procesný postup súdov nižšieho stupňa, avšak dovolací súd sa s prezentovanými argumentmi nevysporiadal, čím došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa, ktoré sťažovateľ považuje za ústavne neudržateľné rozhodnutie, keďže najvyšší súd nedostatočne reagoval na jeho dovoláciu argumentáciu týkajúcu sa nesprávneho procesného postupu súdov nižšej inštancie pri vykonávaní dokazovania.

11. Ústavný súd v prvom rade akcentuje, že jeho úlohou ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami dotknutej veci. Ústavný súd nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. V naznačených súvislostiach ústavný súd už judikoval, že «Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej veci patriacej do právomoci všeobecných súdov, teda nerieši „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona alebo skutkového stavu) k odlišným záverom, nie je to dôvod na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excesu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo

podzákonnej úrovni.» (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2022 zo 6. septembra 2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 83/2022).

12. Ústavný súd tiež stabilne judikuje, že rozhodnutie súdu spĺňa parametre riadneho odôvodnenia, ak jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

13. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je potrebné uviesť, že z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

14. Sťažovateľ podal dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V rámci dovolacieho dôvodu zmätočnosti namietal nevykonanie listinných dôkazov z pripojeného súdneho spisu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17C/38/2008 o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke, čo viedlo k ich nevyhodnoteniu v aktuálne prebiehajúcim súdnom konaní a následnej vecnej nesprávnosti rozsudkov oboch súdov nižšej inštancie. Súčasne považoval rozsudok krajského súdu za protirečivý, v ktorom sa odvolací súd nevysporiadal s jeho argumentáciou (bod 3.1 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Nesprávne právne posúdenie sťažovateľ videl tiež pri riešení otázky nevykonania dôkazov, keď okresný súd postupoval v rozpore s § 129 ods. 1 OSP, čo vyplýva zo zápisnice z pojednávania na okresnom súde z 25. septembra 2015 a nemôže to ovplyvniť ani vyhlásenie oboch účastníkov konania na pojednávaní, že obsah listín poznajú. Svoje tvrdenia sťažovateľ podoprel rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/221/2007 (bod 3.2 odôvodnenia)

15. Z relevantnej časti napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd k sťažovateľom tvrdenej existencii vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP akcentoval, že v dovolacom konaní sa nie je možné domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, keďže dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd. Jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (bod 13 rozhodnutia). Následne najvyšší súd poukázal na spôsob vykonávania dôkazov v súdnom konaní v zmysle § 129 OSP v spojení s procesným právom účastníkov označiť dôkazné prostriedky (§ 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 OSP), vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 OSP), ako aj vzhľadom na priebeh pojednávania na okresnom súde zachytený v zápisnici (ktorý nebol sporný), citujúc

z odôvodnenia rozsudku krajského súdu uzavrel, že sťažovateľovi žiadna ujma na procesných právach spôsobená nebola. Bola mu vytvorená dostatočná možnosť sa vyjadriť k vykonávaným dôkazom, na predmetnom pojednávaní porušenie svojich práv nenamietal, dokazovanie čítaním listín z pripojeného súdneho spisu nežiadal. V konečnom dôsledku teda najvyšší súd v odvolacom konaní nezistil vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie krajského súdu vo veci, keďže bolo dostatočne preukázané, že žalobca sťažovateľovi poskytol pôžičku, ktorú sťažovateľ nevrátil. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti argumentácie sťažovateľa dodáva, že stavu, keď všetci účastníci konania zhodne vyhlásili, že im je obsah listinných dôkazov známy a nežiadajú ich osobitné oznamovanie na pojednávaní, nič nenasvedčuje v okolnostiach danej veci danosti vady konania, v príčinnej súvislosti s ktorou by mohlo byť rozhodnutie krajského súdu a následne najvyššieho súdu nesprávne vo výsledkovom kontexte porušenia práva na spravodlivý proces, a to ani (a práve) z hľadiska možnosti vyjadriť sa k relevantnému dokazovaniu (pričom ide o právo, nie o povinnosť).

16. Súčasne najvyšší súd posúdil ako neprípustnú námietku sťažovateľa o nesprávnom hodnotení vykonaného dokazovania, poukazujúc na skutočnosť, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu bez ďalšieho nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (m. m. I. ÚS 413/2019, R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2020, sp. zn. 2 Cdo 29/2011, sp. zn. 3 Cdo 268/2012). Najvyšší súd zvýraznil, že na hodnotenie skutkového stavu sú povolané predovšetkým súdy nižšej inštancie, nie najvyšší súd v dovolacom konaní (body 21 až 22.2 rozhodnutia).

17. Napokon najvyšší súd uzavrel (body 23 a 24), že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu zodpovedá kritériám kladeným na súdne rozhodnutia, nemožno ho považovať za nepreskúmateľné, nepredvídateľné či arbitrárne. Vzhľadom na uvedené nedošlo k vade konania podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Nesprávne právne posúdenie sťažovateľ videl v riešení otázky ne/vykonania listinných dôkazov, keď (ako to vyplýva zo zápisnice z pojednávania na okresnom súde) dokazovanie bolo vykonané v rozpore s § 129 OSP, keďže listinné dôkazy z pripojeného spisu neboli čítané ani oznámené. Najvyšší súd, konštatujúc, že nešlo o otázku, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie (a to na unesení dôkazného bremena žalobcom), resp. nebola pre jeho rozhodnutie rozhodujúca z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, preto neuskutočnil meritórny prieskum dovolania (body 29 až 31 rozhodnutia).

19. Sťažovateľom uplatnený dovolací dôvod zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP bol najvyšším súdom posúdený vecne správne. Nedošlo teda k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, a to ani pri pripustení okolností, že procesný predpis nebol dodržaný do dôsledkov (bod 20.3 odôvodnenia). Vzhľadom na priebeh pojednávania v príslušnej fáze dokazovania a na vyjadrenia strán k obsahu predmetného spisu nedošlo k materiálnemu zásahu do základného práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Formalizmom (na ktorý poukazuje sťažovateľ) je kontaminovaná práve námietka sťažovateľa, ktorý hľadá formálnu chybu spätne ako prostriedok na opätovné otvorenie pre neho neúspešne uzavretej kauzy. To je síce pochopiteľné, avšak z hľadiska výsledkovej spravodlivosti, ktorú ústavný súd uplatňuje, nevedúce

ku kasačnému záveru vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu. Za týchto okolností stráca obsahový význam nie úplne vyčerpávajúca odpoveď najvyššieho súdu na dovolaciu námietku nesprávneho právneho posúdenia týkajúcu sa spôsobu vykonania dokazovania, ktorú však obsahovo vyriešil v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Ústavný súd pritom odkazuje na odsek 15 tohto odôvodnenia, v nadväznosti na závery ktorého nie je pre ústavnú udržateľnosť dovolacieho posúdenia (v kontexte odvolacieho posúdenia) a samotného dôkazného postupu súdu prvej inštancie rozhodujúce, či sa predmetný spis po jednotlivých listinách čítal, pretože základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nebolo vzhľadom na okolnosti prípadu porušené.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že odmietnutie jeho dovolania najvyšším súdom neznamenalo v okolnostiach posudzovanej veci porušenie základného práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože nezistil žiadnu možnosť ich porušenia, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval vo svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu